

Shri Raghunath Temple MSS. Library,
JAMMU

No. २०८२

Title परा प्रवेक्षिका.

Author — — — — —

Extent ६ Age — — — — —

Subject भक्ति श्रंगार

२०८७

Total Extent = 6

पराप्रवेशिका

२०८८

श्रीगणेशायनमः विश्वात्मिकांतदुत्तीर्णाहृदयं परमेशितुः
 परादिशक्तिरूपेण सुरंतीं संविदं नमः इह खलु परमेश्वरः
 प्रकाशात्मा प्रकाशश्च विमर्शस्वभावः विमर्शे हि नाम वि
 श्वाकारेण विश्वप्रकारेण विश्वसंहारेण वाऽहं निमाऽहं मि
 ति विश्वसुरां यदि निर्विमर्शः स्यादनीश्वरो जडश्च प्रसज्ये
 त एष एव च विमर्शश्चैतन्यं स्वरसोदिता परावाक् स्वातं
 त्रं परमात्मनो मुखमेश्वर्यं कर्तृत्वं सुरतासारो हृदयसंद

राम

१

इत्यादिशब्दे रागमैस्तद्विष्यते अतएवाहतिमाहमिति सत-
 त्वः स्वयंप्रकाशरूपः परमेश्वरः परमेश्वर्यादिवादिधार-
 रायंतं जगदात्मना सुरतिप्रकाशते जगतः कर्तृत्वेनाजड-
 त्वंच जगतः कार्यत्वमप्येतदधीनप्रकाशत्वमेव एवंभूतं
 जगत्प्रकाशरूपात्कर्तुर्महेश्वरादभिन्नमेव भिन्नवेद्यप्रका-
 शमानत्वेन प्रकाशनायोगान्न किंचित् अनेन च जगताः
 सभगवतः प्रकाशात्मकं रूपं न कदाचित्तिरोधीयते एतत्प्र-

काशनेन प्रतिशालधा प्रकाशमानमिदं जगदात्मनः प्राणभू
 तं कथं विरोद्धं शङ्क्यात् कथंचन निरुध्य स्वयमवतिष्ठते अ
 तश्चास्य वस्तुनः साधकमिदं बाधकमिदं प्रमाणमिति अनुसंधा
 नात्मकसाधकबाधकप्रमातरूपतया चाऽस्य सद्भावः तद्वा
 वे किं प्रमाणमिति वस्तु सद्भावमनुमन्य तादृक्त्वभावे किं प्रमा
 णमिति प्रष्टुं रूपतया सर्वसिद्धस्य महेश्वरस्य स्वयं प्रकाशत्वं स
 र्वस्य स्वसंवेदनसिद्धं किंच प्रमाणमपि यमाश्रित्य प्रमाणं भ

राम
 २

वति तस्य प्रमाणांतदधीनशरीरप्रातानीलसुरादिवेधंचाति
 शय्यसदाभासमानस्य सर्वप्रमितिभाजः सिद्धावभिनवार्थप्रका
 शस्यप्रमाणावराकस्यकश्चोद्योगः एवं च राद्यशिमयपूर्ण
 हंतापरामर्शसारत्वात् परमशिवस्य षड्विंशतत्वात्मकः प्रपञ्चः
 च षड्विंशतत्वाति च शिवशक्तिसदाशिवईश्वरः शुद्धविद्या
 मायाकलाविद्यारागकालनियतिपुरुषः प्रकृतिमनोबुद्धिहं
 कारश्चोन्नतवृक्षकुञ्जिह्वाधारावाक्पाणिपादपादूपस्थशब्द

3

स्पर्शरूपरसगंधाकाशवायुबह्निमल्लभ्रमयः एता
 निषद्विंशतत्त्वानि तत्रशिवतत्त्वं नाम इच्छाज्ञानक्रिया
 त्मकैकैवल्यपूर्णानंदस्वभावः परमशिवस्य अस्य जग
 त्स्रष्टुमिच्छापरिगृहीतवतो परमेश्वरस्य प्रथमसंदर्भे ह्य
 शक्तितत्त्वम् अप्रतिहते कृत्वा तस्य देवां कुराय मामा मिदं जग
 त्त्वात्मना हंतया ह्यस्थितं रूपं सदा शिवतत्त्वम् अंकुरितं
 जगदहंतया ह्यस्थितमीश्वरतत्त्वम् अहंते दंतयो रैक्यप्र-

 राम
 ३

यदाः स्वस्वरूपं प्रकाशयितुं प्रारभते साः सशुद्धा शिवतत्त्वसा रोह
रार्थं प्रथममिदं तोषाते ?

तिपत्तिः शुद्धविद्या स्वस्वरूपेषु भावेषु भेदप्रमामाया यदा
तु परमेश्वरः पारमेश्वर्यामायाशक्त्या स्वरूपं गूढयित्वा संकु
चितग्राहकतामश्नुते तदा पुरुषसंज्ञकः अयमेव मायामोहि
तः कर्मबंधनः संसारोपरमेश्वरादभिलोपि अस्य मोहः परमे
श्वरस्य न भवेत् इन्द्रजालमिवेंद्रजालिकस्य स्थेच्छया संपादि
तभ्रांतेः अभ्रांत एव भिद्याभिज्ञापितैश्वर्यं लुचिद्वनो मुक्तः
परमशिव एव अस्य सर्वकर्तृत्वं सर्वज्ञत्वं पूर्णत्वं नित्यत्वे वा

५
 एकत्वं च शास्त्रयोः संकुचिता अपि संकोचग्रहणेन कला
 विद्यारागकालनियतिरूपतया भवन्ति अत्र कलानामा
 स्पष्टपुरुषस्य किंचित्कर्तृत्वहेतुः विद्या किंचिद्भूतत्वाकारां
 रागे विषयेष्वभिख्यंगः कालोद्दिभावा नाभासनाभासन
 रूपाणां क्रमोऽवच्छेदको भूतादिः नियतिर्ममेदं कर्तव्यं
 न कर्तव्यमिति नियमहेतुः एतत्संचकमस्वरूपावरक
 त्वात्कंचुकमिति चोच्यते मरुदादिपृथिव्यन्तानां तत्त्वानां

राम
 ४

मूलकारणप्रवृत्तिः एवाचसत्त्वरजस्तमसां साम्यावस्थाः
विभक्तरूपा अहंकारो ममेदं नममेदमित्यभिमानसाधनं
बुद्धिर्निश्चयसाधनम् एतत्रयमेतः कारणं शब्दस्पर्शरूपरस
संगंधात्मकानां विषयाणां क्रमेण अहंसाधनानि श्रोत्रत्व
क्षुब्धजिह्वाश्राणानि पंचज्ञानेन्द्रियाणि वचनादानविहरण
विसर्गनंदात्मकक्रियासाधनानि परिपाद्यवाक्यातिपादपा
दूपस्थाः पंचकर्मेन्द्रियाणि शब्दस्पर्शरूपरसगंधाः सामान्याका

५
 शः पंचतन्मात्राणि आकाशमवकाशमदं वायुः संजीवनः
 अग्निर्दीप्तकः पावकश्च सलिलमप्यायकं भूमिर्धरिका एत
 त्विदं यथान्यत्रो धवीजस्थः शक्तिरूपो महाकुमः तथा हृदये वी
 जस्यं जगदेतच्च राचरं इति पराभट्टारिकारूपे हृदये वीजे तर्भ
 तं कथं यथा घटं वादीनां मृद्विकाराणां पारमार्थिकं रूपं मृ
 देवमवति यथा वा जलादिद्रवजातीयानां विचार्यमाणं य
 वस्थितं रूपं जलादिसामान्यमेवमवति तथा पृथिव्यादिमा

श ५

राम

^{स्वरूपं}
 यां तानां तत्त्वानां सत्त्वं मीमांसमानं सदित्येव भवेत् अस्या
 पि पदस्य निरूप्यमाणं सत्त्वं लक्षणां धात्वर्थं जकं प्रत्ययं शं वि
 सृज्यप्रकृतिमात्ररूपं भैरवाकारमेवावशिष्यते तदेतर्गतमे
 कत्रिंशत्तत्त्वम् ततः परं शुद्धविद्येश्वरसदाशिवतत्त्वानि ज्ञान
 क्रिया साराणि शक्तिविशेषत्वादेनाकारेभ्युपगमेऽनंतरशक्ति
 मयेऽनंतर्भूतानि अतः परमूर्धाधः सृष्टिरूपो विसर्जनीयः
 एवंभूतस्य हृदयबीजस्य महात्मको विश्वमयो विश्वेशी

६
ताः परमशिवस्वउदयविश्रान्तिस्थानत्वान्निजस्वभा
वः ईदृशं हृदयवीजंतत्त्वतो यो वेद स समाविशति च
स परमार्थतो दीक्षितः प्राणान्धारयते लौकिकवद्वर्त
मानो जीवन्मुक्तस्वभवति देहपाते च श्रीपरमशिव
महादेवस्वभवति इति पराप्रवेशिका ॥ ॐ ॥

राम
६

